

APPENDIX XIII DUBBEL BINDENDE COMMUNICATIEPATRONEN

SYSTEMEN IN EN UIT BALANS

RUNAWAY EN STEADY STATES

SCHISMOGENESE EN OIKOGENESE

n.a.v Inleiding pp. 25

Conceptueel was dit boek een complexe zoektocht die nog niet ten einde is. Het zoeken, ontdekken, selecteren van ideeën, concepties, termen, woorden is zichtbaar in het geheel van hoofdstukken. Wat past op wat ik telkens weer en opnieuw ervaar, waarneem, observeer, analyseer en interpreteer? Een van de meest moeizame sporen in herhalend zoeken is het 'meesteren' en toepassen systemische concepties van Bateson zoals de dubbele binding, schismogenese en systemische (in)congruentie. Al in het eerste hoofdstuk uit 1992 noem ik het concept van 'dubbele binding'. Sinds de eerste publicatie in 1956 is er nog steeds verwarring rond dit concept hoe dit te gebruiken (Yousif 2017). In appendix XIII vindt u een theoretische en methodische uitwerking van dubbel bindende communicatiepatronen in sociale systemen. In het Engelstalige 'A Tiny Trilogy' werk deze kernconcepten van Bateson ik dat in samenhang met concepties van Family & Community Continuity, Eerste & Tweede Naties en met Mimetische en Etnocentrische Reflexen (van Bekkum 2018b).

Rond jonge mannen, ingebed in hun families en in nationaliserende instituties, gebruik ik het 'dubbel bindende' concept het als volgt. Dubbel Bindende Communicatie Patronen (DBCP) zijn vastlopende, incongruente, manieren van met elkaar omgaan. DBCP zijn, in een vroeg stadium op de eerste plaats, rode vlaggen voor stagnerende, noodzakelijke, verandering in het systeem. DBCP zijn, in een later stadium, steeds pijnlijker en dreigender wordende en machteloosmakende communicaties. Zij komen, niet toevallig, vaker voor in systemen waar jongeren hun weg zoeken naar volwassen persoonlijkheden. Zij kunnen niet anders dan de oude communicatie patronen, die to dan toe prima werkten, dter discussie stellen en zoeken want bij hun nieuwe wereld past. In het omgaan van ouders met hun opgroeiende jongeren kan gemakkelijk tot DBCP leiden. Scheidingen, huiselijk en partner geweld beginnen altijd bij deze vastlopende, onvruchtbare, ineffectieve herhalende patronen. Dat zijn DBCP! Iedereen wil direct weten hoe je die dan oplost. Want deel uitmaken van DBCP als direct betrokkene en als observant is ongemakkelijk, pijnlijk en beangstigend. Als je ze mijdt worden ze juist pijnlijker. Het monster dient in de ogen gekeken te worden en bij de horens gepakt. Oplossingen zijn niet makkelijk als je die communicatiepatronen systemische benaderd. Wat heeft het systeem, de partnerrelatie, kinderen onderling, ouders en kinderen, grootouders, kinderen en kleinkinderen

Alle menselijke communicatie is erop gericht om in deze ecosystemen, in aanpassing op permanent veranderende omgevingen, aanvaardbare culturele continuïteit te organiseren en te onderhouden (van Bekkum 2015a). Communicatie patronen in dergelijke sociale systemen kunnen op langere termijn minder 'groeizaam', transformerend, worden. Wanneer die stollende patronen niet meer mee veranderen en bij jonge mannen de herhaalde ervaring teweeg brengen dat zij geen invloed hebben op die 'stolling' en die hun ontwikkeling stagneert gaan zij contextueel 'verzetgedrag' vertonen. Hun verzet neemt af indien communicatiepatronen weer meebewegen en congruenter worden door zich aanpassen aan de nieuwe situaties. Die herhalende niet veranderende communicatepatronen genereren dubbele bindingen in vele maten en vormen. Puberend verzetgedrag in families kan twee systemische betekenis niveaus hebben. a) 'ik wil niet volwassen worden' wat in de uitleiding achterin dit boek terugkeert als het Peter Pan Syndroom (Barrie 1911/2016) en b) de ouders en familie veranderen onvoldoende niet mee met wat hun adolescenten nodig hebben om 'optimaal' volwassen werelden binnen te komen (McNab 1990). In nationeliserende instituties zoals scholen en jeugdzorg, GGZ en justitiele instellingen, is dit probleem veel complexer: a) het Peter Pan Syndroom vermengt zich permanent met signalerend gedrag van incongruenties.....